

1. Úvod	3
1.1 Vývoj měření	3
1.2 Úkoly a cíle technického měření	4
2. Základní pojmy a definice	7
3. Strategie měření	11
4. Základy teorie měření	17
4.1 Definice měření	17
4.2 Veličiny	18
4.3 Jednotky fyzikálních veličin	19
4.3.1 Mezinárodní soustava jednotek SI	20
4.4 Měřicí metody	21
4.5 Vyhodnocování měření, analýza a korekce chyb	26
4.5.1 Analýza a korekce chyb	28
4.5.1.1 Chyby přímých měření	28
4.5.1.2 Chyby nepřímých měření	36
4.5.1.3 Chyby u neopakovaných měření	38
4.5.2 Zápis výsledku měření	38
4.5.3 Korekce chyb	39
4.5.4 Volba počtu měření	40
5. Měřicí přístroje	42
5.1 Měřicí signály	45
5.2 Funkční vlastnosti přístrojů	49
5.2.1 Statická charakteristika	49
5.2.2 Funkční způsobilost	52
5.2.2.1 Citlivost	53
5.2.2.2 Přesnost přístroje	54
5.2.2.3 Spolehlivost měřicích přístrojů a systémů	56
5.2.2.4 Životnost měřicích přístrojů a systémů	60
5.3 Informační vlastnosti přístrojů	61
5.3.1 Informační obsah přístrojů	61
5.3.2 Informační kapacita měřicích přístrojů	63
5.3.3 Informační obsah a kapacita měřené veličiny	64
5.4 Dynamické vlastnosti přístrojů	66
5.4.1 Diferenciální rovnice přístrojů	66
5.4.2 Dynamické vlastnosti v závislosti na čase	67
5.4.2.1 Přechodová charakteristika	67
5.4.2.2 Rychlostní lineární charakteristika	69
5.4.3 Frekvenční charakteristiky	69
5.5 Chyby pozorování	73
6. Měření tlaku	76
6.1 Definice a základní pojmy	76
6.2 Jednotky tlaku	77
6.3 Rozdělení tlakoměrných přístrojů	79
6.4 Kapalinové tlakoměry	79
6.4.1 Změna hustoty měrné kapaliny	80
6.4.2 Kapilární vlastnosti	81
6.4.3 U manometr	81

6.4.4	Nádobkový manometr	82
6.4.5	Mikromanometr se sklonným ramenem	83
6.4.6	Kompenzační mikromanometry	84
6.4.7	Dvounádobkový dvoukapalinový U manometr	85
6.4.8	Plovákový tlakoměr	85
6.4.9	Prstencový manometr	86
6.4.10	Zvonové manometry	87
6.5	Kapalinové barometry	89
6.5.1	Barometr Gay Lussacův	89
6.5.2	Barometr Fortinův	89
6.5.3	Barometr staniční	90
6.5.4	Barometr přesný dvoutrubicový	90
6.5.5	Přepoččet barometrického tlaku	91
6.6	Kapalinové vakuometry	92
6.6.1	Tahoměry a barometrické vakuometry	92
6.6.2	Kompresní vakuometry	93
6.7	Pístové manometry	94
6.8	Deformační manometry	94
6.8.1	Trubicové manometry	95
6.8.2	Membránové tlakoměry	96
6.8.3	Krabicové tlakoměry	98
6.8.4	Vlnovcové tlakoměry	99
6.9	Přístroje elektrické	99
6.9.1	Odporové tlakoměry	99
6.9.2	Bolometrický vakuometr	100
6.9.3	Penningův vakuometr	100
6.9.4	Ionizační vakuometr	101
6.10	Ověřování a kalibrace tlakoměrných přístrojů	101
6.11	Připojování manometrů	103
7.	Měření teploty	105
7.1	Definice a jednotky	105
7.2	Rozdělení teploměrů	107
7.3	Teploměry dilatační	107
7.3.1	Teploměry kapalinové	109
7.3.1.1	Teploměry skleněné	109
7.3.1.2	Teploměry tlakové	112
7.3.1.3	Teploměry parní	113
7.3.2	Teploměry kovové	114
7.3.2.1	Tyčové teploměry	114
7.3.2.2	Bimetalové teploměry	114
7.3.3	Teploměry plynové	115
7.4	Teploměry elektrické	116
7.4.1	Teploměry odporové	116
7.4.1.1	Odporové teploměry kovové	116
7.4.1.2	Polovodičové odporové teploměry	118
7.4.2	Teploměry termoelektrické	120
7.5	Teploměry optické	124
7.5.1	Pyrometry radiační	125
7.5.2	Pyrometry pásmové	126
7.5.3	Pyrometry jasové	126

7.5.4	Pyrometry barvové	127
7.6	Termovize	128
7.7	Orientační měření teplot	129
7.8	Teploměry speciální	130
7.8.1	Teploměr krystalový	130
7.8.2	Fotografické měření teplot (fototermometrie)	130
7.8.3	Rtuťové tepelné pojistky	130
7.9	Montáž teploměrů	131
7.10	Ověřování a kalibrace teploměrů	132
8.	Měření vlhkosti	133
8.1	Definice a základní pojmy	133
8.2	Psychrometrické metody měření vlhkosti	134
8.3	Hygrometrické metody měření vlhkosti	135
8.3.1	Biologické hygrometry	135
8.3.2	Elektrické hygrometry	136
8.3.3	Difuzní hygrometr	137
8.3.4	Kondenzační hygrometr	137
8.4	Vlhkost sypkých hmot	137
9.	Měření průtoku a množství tekutin	138
9.1	Definice a metody	138
9.2	Objemová měřidla průtoku a množství	140
9.2.1	Objemová měřidla s nespojitým cyklem	140
9.2.1.1	Krychloměry	140
9.2.2	Objemová měřidla se spojitým cyklem	141
9.2.2.1	Kyvné váhy	141
9.2.2.2	Pístová měřidla	142
9.2.2.3	Objemové měřidlo s rotujícími písty	142
9.2.2.4	Objemový vodoměr s krouživým pístem	143
9.2.2.5	Bubnová měřidla množství	143
9.2.2.6	Suchý plynoměr	144
9.3	Rychlostní měřidla průtoku množství	144
9.3.1	Rychlostní sondy	145
9.3.1.1	Pitotova trubice	145
9.3.1.2	Prandtlova trubice	146
9.3.1.3	Válcová sonda	147
9.3.1.4	Kulová sonda	148
9.3.1.5	Víceotvorové válcové sondy	148
9.3.1.6	Žhavené anemometry	150
9.3.1.7	Laser Dopplerův anemometr (LDA)	151
9.3.2	Rychlostní měřidla založená na silovém účinku proudu	152
9.3.2.1	Lopatkový anemometr	153
9.3.2.2	Miskový anemometr	154
9.3.2.3	Hydrometrické křídlo	154
9.3.3	Rychlostní vodoměry	155
9.3.3.1	Jednotokový vodoměr	155
9.3.3.2	Vícevtokový vodoměr	156
9.3.3.3	Šroubový vodoměr	156
9.3.3.4	Turbínkový vodoměr	157
9.3.4	Fluidikový průtokoměr založený na silovém účinku	158
9.4	Průtokoměry snímající střední rychlost proudu	159

9.4.1	Vírové průtokoměry	159
9.4.2	Vířivý průtokoměr	161
9.5	Fluidikový průtokoměr	162
9.6	Ultrazvukové průtokoměry	162
9.6.1	Průtokoměr se snášením ultrazvukového signálu	163
9.6.2	Ultrazvukový průtokoměr se změnou šíření signálu proudem	163
9.6.3	Průtokoměry založené na využití Dopplerova principu	164
9.7	Indukční průtokoměry	165
9.8	Průtoková průřezová měřidla	166
9.8.1	Průtoková průřezová měřidla - škrticí orgány	166
9.8.2	Tlakové ztráty a zabudování škrticích orgánů	171
9.8.3	Měření průtoku a návrh škrticích orgánů	171
9.8.3.1	Měření průtoku	171
9.8.3.2	Hlavní zásady pro návrh škrticích orgánů	172
9.8.4	Zvláštní úpravy průtokových měřidel	173
9.8.4.1	Můstkové uspořádání clonového měřidla malých průtoků	173
9.8.4.2	Kolenový průtokoměr	173
9.8.5	Plováčkové průtokoměry	174
9.9	Měření hustoty kapalin a hmotnostní průtokoměry	177
9.9.1	Snímače hustoty tekutin	177
9.9.2	Snímače hustoty založené na tlumení kmitajícího systému	178
9.9.3	Hmotnostní průtokoměry	180
9.9.3.1	Tepelné průtokoměry	180
9.9.3.2	Průtokoměry využívající Coriolisovu sílu	181
10.	Měření tepelných výkonů a spotřeby tepla	182
10.1	Definice a základní pojmy	182
10.2	Měření tepla	184
10.2.1	Měřiče odběru tepla	184
10.2.2	Elektrické měření tepelných výkonů a tepla	185
10.2.3	Vliv provozních podmínek pro volbu velkých měřičů tepla ...	186
10.3	Poměrové měřiče odběru tepla	187
11.	Měření výšky hladiny	189
11.1	Průhledové stavoznaky	190
11.2	Plovákové stavoznaky	190
11.3	Elektrické stavoznaky	191
11.3.1	Elektrodové kontaktní stavoznaky	191
11.3.2	Termistorové stavoznaky	191
11.3.3	Kapacitní stavoznaky	192
11.4	Hydrostatické stavoznaky	193
11.4.1	Měření v otevřené nádobě	193
11.4.2	Měření v uzavřené nádobě	193
11.5	Pneumatické stavoznaky	194
11.6	Stavoznaky ultrazvukové	195
11.7	Optické stavoznaky	196
11.8	Stavoznaky využívající gama záření	196
11.9	Měření hladin sytkých hmot	196
	Literatura	197
	Přílohy	199

